

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201100306 EP IKR/bj

Vår ref
11/257 TYH

Dato
19.05.2011

Høring – utredning om forenkling og modernisering av aksjeloven

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev 17. januar 2011, vedlagt Gudmund Knudsens utredning om forenklinger i aksjeloven. Vi beklager at høringsfristen er oversittet.

Utredningen omfatter bl.a. forslag om:

- redusert krav til aksjekapital for AS fra 100 000 til 30 000
- lempning i kravet til at aksjekapital skal være innbetalt før selskapet skal kunne registreres i Foretaksregisteret
- lempninger i begrensningene når det gjelder adgangen til å påføre selskapet ansvar for stiftelseskostnadene
- opphevelse av kravet til overkursfond
- forenklinger i reglene om utbytteutdeling
- opphevelse av begrensningene når det gjelder selskapets adgang til å eie egne aksjer
- adgang for selskapet til å yte finansieringsbistand ved erverv av aksjer i selskapet
- utvidelse av unntaket fra forbud mot å yte kreditt til aksjeeiere for konsernselskaper
- opphevelse av kravet til at selskapet skal ha daglig leder
- lempninger i formkrav ved avholdelse av generalforsamling

Finansdepartementets merknader

Vi tar til etterretning at kravet til aksjekapital for aksjeselskaper er foreslått redusert fra kr 100 000 til kr 30 000. Dersom forslaget følges opp legger vi til grunn at eventuelle særlige behov for krav til aksekapital for enkelte virksomhetstyper vil måtte løses gjennom bestemmelser i spesiallovgivningen. Vi viser i den forbindelse til Finanstilsynets høringssvar.

Finansdepartementet finner ikke å kunne støtte forslaget om at kun halvparten av aksjekapitalen skal kunne kreves innbetalt ved stiftelse av aksjeselskaper. En slik ordning vil etter Finansdepartementets vurdering kunne innebære en vesentlig svekkelse av kreditorers dekningsmuligheter dersom muligheten benyttes. Vi har vanskelig for å se det rimelige i at selskapet skal kunne stille potensielle långivere og andre kreditorer i utsikt at selskapet har bedre kapitalisering enn den som faktisk er innbetalt, når det ses hen til at det i praksis vil kunne være vanskelig å inndrive selskapets fordring på ikke innbetalt aksjekapital fra aksjeeier, dersom det oppstår likviditetsbehov som følge av at selskapet er i betalingsvansker. Vi finner i den forbindelse særlig grunn til å bemerke at forslaget ikke synes å være avgrenset til de små selskapene, men er forutsatt å skulle gjelde uansett størrelse på selskapets aksjekapital. Selskaper som stiftes med aksjekapital som er større enn minstekravet bør etter vår oppfatning heller være henvist til å redusere aksjekapitalen enn at det skal åpnes for at de kan stiftes med delvis innbetaling. Dersom forslaget følges opp bør det derfor i tilfelle bare gjelde for aksjeselskaper som stiftes med lovens minimumskrav til aksjekapital.

Vi stiller oss tvilende til forslagene til forenklinger i aksjeloven § 8-1 med hensyn til hva som kan deles ut som utbytte. De postene som er foreslått fjernet i første ledd, som det etter gjeldende bestemmelse skal gjøres fradrag for, representerer egenkapital som ikke generelt sett er tjenlig som dekningsobjekt for selskapets kreditorer. Dersom det skal gi mening å stille krav til størrelsen på selskapets kapital etter eventuell utbytteutdeling, slik forslaget synes å forutsette, vil det være lite formålstjenlig å åpne for at slik kapital kan bestå av udekket underskudd samt balanseført FoU, goodwill og utsatt skattefordel. Dersom det eventuelt kan antas å gjelde en skranke for medregning av slike poster etter faneparagrafen som er foreslått i bestemmelsens tredje ledd, mener vi at det vil være mer brukervennlig å beholde gjeldende utforming av bestemmelsen.

I den foreslåtte bestemmelsen om ekstraordinært utbytte i § 8-1 a, er det satt som vilkår for slik utbytteutdeling at det foreligger "mellombalanse som er utarbeidet og revidert etter reglene for årsregnskap". Finansdepartementet bemerker at krav til revisjon av årsregnskapet ikke følger av lov om årsregnskap (regnskapsloven) men av revisorloven. Ut fra at små aksjeselskaper fra 1. mai i år kan fravelge årsregnskapsrevisjon i medhold av aksjeloven § 7-6, jf. revisorloven § 2-1, fremstår det etter den foreslåtte formuleringen som uklart om kravet til revidert mellombalanse også skal gjelde for selskaper som har fattet beslutning om at selskapenes årsregnskaper

ikke skal revideres. Vi stiller oss videre tvilende til om det gir god mening å åpne for at styret kan gis fullmakt til å dele ut tilleggsutbytte i det løpende regnskapsåret på grunnlag av siste (evt. ureviderte) årsregnskap, dersom det for ekstraordinært utbytte skal gjelde krav om revidert mellombalanse. Vi antar at et ev. revisorfravalg som utgangspunkt må gjelde også for den balanseoppstillingen som skal danne grunnlag for evt. beslutning om utdeling av utbytte, men er mer skeptiske til om det i tilfelle bør åpnes for adgang til å utdele ekstraordinært utbytte på grunnlag av ureviderte mellombalanser. Det vil være uheldig om selskaper etter eget forgodtbefinnende kan sette opp mellombalanser som ikke er underlagt noen form for kontroll og deretter vedta utbytte uten at kreditorene gis rimelig mulighet til å få kjennskap til selskapets utbyttebeslutning og det regnskapsmessige grunnlaget for beslutningen. Vi viser i den forbindelse til at mellombalanser generelt sett ikke vil være offentlig tilgjengelige i Regnskapsregisteret. Finansdepartementet antar at en forsvarlig løsning eventuelt vil kunne være å sette som vilkår for å utdele ekstraordinært utbytte på grunnlag av mellombalanse, at selskapet ikke har fravalgt revisjon.

Ut fra endringene som er foreslått i § 8-1 synes det etter Finansdepartementets vurdering som om begrensningene for utbyttegrunnlaget som vilkår for å gi kreditt mv. til aksjeeiere og nærstående, ikke vil tjene sitt formål like effektivt dersom gjenværende aksjekapital kan bestå av balanseførte eiendeler som ikke vil være tjenlige som dekningsobjekter for selskapets kreditorer, jf. våre merknader ovenfor. Dersom forslaget til endringer i § 8-1 følges opp vil det eventuelt etter Finansdepartementets syn være behov for endringer i forslaget til § 8-7 som er bedre egnet enn det som ligger i høringsforslaget til å motvirke at slik kreditt gis på bekostning av andre aksjeeiere.

Forslaget om å oppheve kravet til åpningsbalanse reiser slik Finansdepartementet ser det flere spørsmål. Finansdepartementet er for det første i tvil om forslaget innebærer noen vesentlig forenkling i lys av at kravene til vurdering av innskudd i form av eiendeler som består av annet enn penger etter § 2-7 forutsettes videreført, og de da uansett vil måtte vurderes regnskapsmessig. Dersom hele innskuddet består av penger vil det uansett ikke innebære noen vesentlig byrde å måtte oppstille en åpningsbalanse. Slik Finansdepartementet ser det vil det eventuelt bare være bortfallet av plikten til å få åpningsbalansen revidert som kan innebære en vesentlig forenkling. Ut fra dette vil det etter Finansdepartementets oppfatning være mer hensiktsmessig å videreføre kravet til åpningsbalanse, og istedenfor eventuelt vurdere nærmere om det er behov for å kreve åpningsbalansen revidert i alle tilfeller, jf. også avsnittet nedenfor, eller om det for eksempel kan gjøres unntak fra kravet til at åpningsbalansen skal revideres dersom vilkårene for slikt fravalg ellers er oppfylt, og åpningsbalansen utelukkende består av innskutt egenkapital i form av bankinnskudd eller tilsvarende. Dersom høringsforslaget følges opp vil det for øvrig uansett være behov for å innta en presisering av hvilket verdsettelsestidspunkt som skal gjelde til erstatning for formuleringen ”dagen for åpningsbalansen”, som er foreslått opphevet.

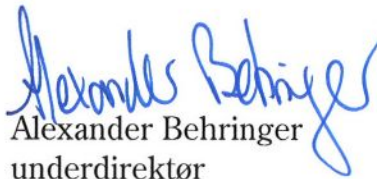
Finansdepartementet viser for det annet til at det i henhold til aksjeloven § 7-6 som trådte i kraft 1. mai 2011, gjelder som kumulative vilkår for fravalg av revisjon, at selskapet har driftsinntekter på mindre enn kr 5 mill, balansesum på mindre enn kr 20 mill og gjennomsnittlig antall ansatte under 10. Terskelverdien for balansesum bygger på at selskapet kan ha investeringsaktiviteter eller høy gjeld selv om selskapet isolert sett har driftsinntekter og ansatte innenfor de fastsatte terskelverdier, og at det i slike tilfeller kan være et særlig behov for at regnskapene revideres. Hvorvidt vilkårene er oppfylt, vil i utgangspunktet måtte avgjøres på grunnlag av sist avlagte årsregnskap. Finansdepartementet har vurdert at hensynene som kan tilsi revisjon i tilfeller hvor selskapet har en høy balansesum også vil gjøre seg gjeldende for nystiftede aksjeselskaper, og det er derfor, jf. Finansdepartementets brev til Stortinget 18. februar 2011, forutsatt at terskelverdien for balansesum skal vurderes ut fra selskapets åpningsbalanse. Finansdepartementet antar at det kan være vanskelig å konstatere at et selskap har revisjonsplikt i slike tilfeller dersom kravet til å sette opp åpningsbalanse bortfaller. Dersom forslaget følges opp bør det derfor etter Finansdepartementets syn eventuelt presiseres i aksjeloven § 7-6 at fravalg av revisjon i slike tilfeller forutsetter at det frivillig er satt opp åpningsbalanse som bekrefter at vilkåret om balansesum er oppfylt. Finansdepartementet antar at en slik frivillig åpningsbalanse generelt sett bør kreves revisorbekreftet, men det kan eventuelt være forsvarlig å lempe på kravet til revisorbekreftelse dersom åpningsbalansen utelukkende består av egenkapital skutt inn som bankinnskudd eller lignende dersom innskuddet kan bekreftes med kontoutskrift eller kvittering fra banken, jf. også foregående avsnitt.

Når det gjelder forslaget om følge opp det tidligere utsendte høringsforslaget om forenklinger i kravene til redegjørelse for tingsinnskudd, viser vi til våre merknader i hørings svar til Justisdepartementet i brev av 9. november 2007.

Avslutningsvis vil vi bemerke at forslagene i utredningen generelt sett ikke synes å passe for allmennaksjeselskaper. Dersom det kan være aktuelt å gjøre endringene helt eller delvis gjeldende for allmennaksjeselskaper, vil det etter Finansdepartementets syn være behov for en særskilt utredning og høring.

Med hilsen

Jan Bjørland e.f.
ekspedisjonssjef

Alexander Behringer
underdirektør